

BİLİM VE SANAT MERKEZİ ÖĞRENCİLERİNİN
ÖĞRENMEYE İLİŞKİN TUTUMLARI: BOLU BİLSEM ÖRNEĐİ¹

Sevinç DEMİR TÜMEN²

ÖZET

Bu araştırmada, Bolu Bilim ve Sanat Merkezine (BİLSEM) devam eden özel yetenekli öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarının öğrencilerin cinsiyeti, sınıf düzeyi, BİLSEM’de devam ettiği eğitim programı gibi değişkenlere bağlı olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla veri toplama aracı olarak Kara (2010) tarafından geliştirilen “Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Öğrenmeye ilişkin tutum ölçeği 40 sorudan oluşmaktadır ve beşli likert tipi cevap sistemine sahiptir. Ölçekte yer alan alt boyutlar; öğrenmenin doğası, öğrenmeye ilişkin beklentiler, öğrenmeye ilişkin kaygılar ve öğrenmeye açıklık şeklindedir. Öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutumları ile öğrenmenin doğası, öğrenmeye ilişkin beklentiler, öğrenmeye ilişkin kaygılar ve öğrenmeye açıklık alt boyutlarında; cinsiyet ve BİLSEM gruplarına bağlı istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutumunun sınıf düzeyi değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koyan istatistiklerde ise öğrenmenin doğası, öğrenmeye ilişkin kaygılar, öğrenmeye ilişkin beklentiler alt boyutlarında ve öğrenmeye ilişkin tutum toplam puanında farklılaşmadığı görülmektedir. Ancak öğrencilerin öğrenmeye açıklık alt boyutunda 4. sınıfa giden BİLSEM öğrencileri ile 7. sınıfa giden BİLSEM öğrencileri arasında anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar, daha önce yapılan çalışmalar ile karşılaştırılmış ve ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda Bilim ve Sanat Merkezlerinde eğitim alan öğrenciler için öğrenmeye yönelik tutumlarının geliştirilmesi konusunda nelerin yapılabileceği tartışılmıştır. BİLSEM öğrencilerinin öğrenmeye ilişkin tutumlarının değerlendirilip daha iyi tanınması ve bu öğrencilerin eğitimine ilişkin belirli önlemlerin alınması gerekmektedir. Araştırma özel yetenekli öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutumları hakkında detaylı bilgiler elde edilmesiyle, onlara verilmesi gereken özel eğitimin niteliklerinin belirlenmesi açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme, Tutum, BİLSEM, Öğrenme Tutumu, Özel Yetenek

¹ Bu Makale 27-29 Nisan 2019 tarihleri arasında Kemer-Antalya’da düzenlenen ASEAD 5. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu’nda sunulan bildiriden geliştirilmiştir.

² Bolu Bilim ve Sanat Merkezi, sevinctumen@gmail.com.tr

THE ATTITUDES OF SCIENCE AND ART CENTER'S STUDENTS TOWARDS LEARNING: A SAMPLE OF BOLU BİLSEM

ABSTRACT

In this study, it is aimed to examine the attitudes of the students who are attending Bolu Science and Art Center (BİLSEM) according to the variables such as the gender of the students, the grade level and the education program that they continue in BİLSEM. In this study, "Attitude Scale for Learning" (developed by Kara 2010) was used as data collection tool to determine the attitudes of students towards learning. Attitude scale for learning consists of 40 questions and has a five-point likert type response system. Sub-dimensions in the scale are the nature of learning, expectations about learning, concerns about learning and openness to learning. In sub-dimensions of the nature of learning with the attitudes of students towards learning, expectations about learning, concerns about learning, and openness to learning; no statistically significant difference was found depending on gender and BİLSEM groups. In statistics that show whether students' attitudes towards learning differ according to the class level variable, it is seen that there isn't any differentiation in sub-dimensions of the nature of learning, concerns about learning, expectations for learning and total attitude towards learning. However, in the sub-dimension of students' openness to learning there is a significant difference between the 4th and 7th grade BİLSEM students. The results are compared with previous studies and in accordance with the results, what can be done about the development of attitudes towards learning for students studying in Science and Art Centers is discussed. Evaluate and better recognize the attitudes of BİLSEM students towards learning and specific measures should be taken regarding the education of these students. The research is important in terms of determining the qualifications of special education which should be given to them by obtaining detailed information about the attitudes of special talented students towards learning.

Keywords: Learning, Attitude, Science and Art Center, Learning Attitude, Special Ability

GİRİŞ

Bilim ve Sanat merkezleri, Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilatında Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne bağlı kurumlardır. Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlük bünyesinde yer alan Özel Yeteneklerin Geliştirilmesi Daire Başkanlığı sorumluluğu altında eğitim vermektedirler. Örgün eğitim kurumlarına devam eden ve genel yetenek, resim veya müzik alanında özel yetenekli olduğu uzmanlar tarafından belirlenen öğrencilere, yeteneklerini geliştirecek ve en üst düzeyde kullanmalarını sağlayacak destek eğitimini vermek üzere açılmışlardır.

Bilim ve Sanat Merkezleri örgün okullara alternatif bir eğitim kurumu değil örgün eğitim kurumlarını destekleyici eğitim kurumlarıdır. Türkiye'de ilk Bilim ve Sanat Merkezi 1995 yılında Ankara'da açılmış olan Yasemin Karakaya Bilim ve Sanat Merkezidir. Günümüzde ise, 81 ilde Bilim ve Sanat Merkezleri özel yetenekli öğrencilere hizmet vermektedir.

Bu kurumlara öğrenci alımında temelde üç yetenek alanı kullanılmaktadır; bunlar genel zihinsel, görsel sanatlar ve müzik yeteneğidir. Öğrenciler bu alanlardan en fazla ikisinde üstün zekâlı olarak gösterilebilmektedir (MEB, 2018). “Özel yetenekli birey, yaşlarına göre daha hızlı öğrenen; yaratıcılık, sanat, liderliğe ilişkin kapasitede önde olan, özel akademik yeteneğe sahip, soyut fikirleri anlayabilen, ilgi alanlarında bağımsız hareket etmeyi seven ve yüksek düzeyde performans gösteren bireydir.” (Bilim ve Sanat Merkezi Yönergesi, 2016)

Özel yetenekli çocukların eğitimi, bir ülkenin geleceği için çok önemlidir. Özel yetenekli öğrenciler farklılaştırılmış eğitim-öğretim programlarına gereksinim duymaktadır. Genel olarak öğrenme, insanın içinde yaşadığı ortamda hayatını devam ettirebilmesi ve yaşamından keyif alabilmesi için gerekli olan becerilerin, görgülerin, deneyimlerin, bilgilerin ve eylemlerin kazanılması süreci olarak tanımlanabilir. İnsan doğuştan getirdiği içgüdüleri oldukça az olduğundan doğadaki diğer canlılara göre hayatını devam ettirebilmek için birtakım bilgileri öğrenmek zorundadır. Ancak insan akıl sahibi ve düşünebilen bir canlı olduğu için diğer canlılardan üstündür. Bu üstünlüğünü ise sistematik veya olağan öğrenme sayesinde gerçekleştirmektedir. (Selçuk, 1999).

Öğrenme, psikolojik, fiziksel, sosyal ve çevresel vs. birçok faktörden etkilenen ve aynı zamanda bu faktörleri etkileyen bir süreçtir. Toppers'e (2006)göre, öğrenme hem bir ürün hem de bir süreç olarak kabul edilir. Öğrenmenin süreç olması, belirli bir zaman dilimi içinde, belirli aşamalardan geçerek süreklilik oluşturması anlamına gelir. Bu nedenle yukarıda sözü edilen faktörler, insanı etkileme oranına göre onun öğrenmesine yani yeni davranışlar, tutumlar, görgüler, beceriler ve bilgiler elde etmesine katkı sunmaktadır. (Yılmaz, 2009).

Bireylerin öğrenmeye ilişkin tutumları öğrenme üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Ülkemizde Bilim ve Sanat Merkezi öğrencilerinin çeşitli derslere yönelik tutumlarını inceleyen çalışmalar yapılmıştır.

Kahyaoğlu ve Pesen'in (2013) “Üstün Yetenekli Öğrencilerin Fen ve Teknolojiye Yönelik Tutumları, Öğrenme ve Motivasyon Stilleri Arasındaki İlişki”yi inceledikleri çalışmaları; Ceylan, Ermiş ve Yıldız'ın (2018), “Özel Yetenekli Öğrencilerin Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Matematik (STEM) Eğitimine Yönelik Tutumları”nı incelediği çalışma, Okur ve Özsoy'un (2013) “Üstün Zekalı Öğrencilerin Türkçe Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Bartın BİLSEM Örneği” isimli çalışmaları bunlardan sadece birkaçıdır. Bu çalışmaların ortak sonucu öğrencilerin bir derse veya konuya dair tutumları ile o derste gösterdikleri başarı arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Öğrenmeye ilişkin tutumlar da insanların yaptıkları işlerde, hayatlarında hedeflerine ulaşmada karşılaştıkları problemleri çözmede ve değişikliklere adapte olmada önemlidir. Bir arada yaşamanın görev ve sorumluluklarını yerine getirmeleri esnasında öğrenmeye ilişkin tutumlar önem arz etmektedir. Böylece, bütün eğitim-öğretim etkinliklerinde bireyin öğrenmeye ilişkin tutumları belirleyici rol oynamaktadır. (Kara, 2010).

Ülkelerin kalkınmasında ve gelişmesinde iyi eğitim almış bireyler yetiştirebilmeleri hayati önem taşımaktadır. Günümüzde gelişmiş olarak kabul gören ülkelerin eğitime oldukça önem verdikleri ve ülkelerindeki her bir ferdin eğitimi için özenle çalıştıkları bilinmektedir.

Ülkelerin kalkınıp ileriye gitmesinde özel yetenekli bireyler adeta lokomotif görevi görmektedir. Özel yetenekli bireylerin sahip oldukları yeterlilikler doğrultusunda iyi bir eğitimden geçmesi ülkemizin de muasır medeniyetler seviyesine ulaşmasında oldukça önemlidir.

Özel yetenekli bireylerin kendilerine en uygun eğitimin verilebilmesi için öğrenmeye ilişkin tutumlarının bilinmesi gerekir. Bu sayede ihtiyaç duydukları özel eğitimi kendilerine vermek, eğitim programlarını düzenlemek mümkün olacaktır.

Bu çalışmada Bolu Bilim ve Sanat Merkezine devam eden 150 öğrencinin öğrenmeye ilişkin tutumları ölçülmüştür.

Çalışmanın amacı, üstün yetenekli öğrencilerin öğrenme yönelik tutumlarının ortaya konulmasıdır. Bu nedenle aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Bilim ve Sanat Merkezi öğrencilerinin öğrenmeye ilişkin toplam tutum puanları ve öğrenmenin doğası, öğrenmeye ilişkin beklentiler, öğrenmeye açıklık, öğrenmeye ilişkin kaygılar alt boyutundan aldıkları puanlar cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
2. Bilim ve Sanat Merkezi öğrencilerinin öğrenmeye ilişkin toplam tutum puanları ve öğrenmenin doğası, öğrenmeye ilişkin beklentiler, öğrenmeye açıklık, öğrenmeye ilişkin kaygılar alt boyutundan aldıkları puanlar sınıf düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Bilim ve Sanat Merkezi öğrencilerinin öğrenmeye ilişkin toplam tutum puanları ve öğrenmenin doğası, öğrenmeye ilişkin beklentiler, öğrenmeye açıklık, öğrenmeye ilişkin kaygılar alt boyutundan aldıkları puanlar BİLSEM’de gördükleri eğitim programına göre farklılaşmakta mıdır?

1. YÖNTEM

1.1. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, Bilim ve Sanat Merkezlerinde (BİLSEM) eğitim gören üstün yetenekli öğrenciler oluştururken örneklemini ise Bolu il merkezinde bulunan BİLSEM’de öğrenim gören toplam 150 üstün yetenekli öğrenci oluşturmaktadır.

Tablo 1: Öğrencilere Ait Demografik Bilgiler

Grup	Demografik Özellikler	n	%
BİLSEM Grubu	Destek 1	31	20,7
	Destek 2	48	32,0
	BYF 1	19	12,7
	BYF 2	8	5,3
	Resim	36	24,0
	Müzik	8	5,3
Cinsiyet	Erkek	74	49,3
	Kız	76	50,7
Sınıf Düzeyi	2. Sınıf	22	14,7
	3. Sınıf	50	33,3
	4. Sınıf	43	28,7
	5. Sınıf	19	12,7
	6. Sınıf	4	2,7
	7. Sınıf	12	8,0
Toplam		150	100

1.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmadaki veri toplama aracı “Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği” ayrıca kişisel bilgilerin yer aldığı bölümdür. Kişisel bilgi formu öğrencilerin BİLSEM grubu, cinsiyet ve sınıf düzeylerini öğrenmek amacıyla kullanılmıştır.

Bu araştırmanın veri toplama aracı Kara (2010) tarafından geliştirilen “Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği”dir. Ölçekte yer alan alt boyutlar; öğrenmenin doğası, öğrenmeye ilişkin beklentiler, öğrenmeye ilişkin kaygılar ve öğrenmeye açıklık şeklindedir. Ölçek toplamda 40 maddeden oluşan ve beşli likert tipi bir ölçektir. “Hiç Katılmıyorum” ile “Tamamen Katılıyorum” arasında değerlendirmelerle cevaplanmaktadır. Ölçeğin güvenilirliği açısından Cronbach Alpha hesaplamaları yapılmıştır. Belirlenen dört alt boyuttaki analiz sonucunda 40 maddenin yer aldığı bir ölçek elde edilmiştir. Bu ölçeğin iç tutarlılık katsayısı “.73”, test tekrar test korelasyon katsayısı ise “.87” olarak ifade edilmiştir. Bu değerler, ölçeğin öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarını ölçmede geçerli bir ölçme yapabileceğinin kanıtı olarak kabul edilmiştir.

Ölçeğin öğrenmenin doğası alt boyutundan alınan puanlar arttıkça öğrenmenin doğasına ilişkin olumlu bir tutuma sahip olunduğu, öğrenmeye ilişkin kaygılar alt boyutundan alınan puanlar arttıkça öğrenmeye ilişkin kaygıların arttığı, öğrenmeye ilişkin beklentiler alt boyutundan alınan puanlar arttıkça öğrenmeye ilişkin olumlu beklentilerin arttığı ve öğrenmeye açıklık alt boyutundan alınan puanlar arttıkça da öğrenmeye ilişkin olumlu bir açıklığın arttığı anlaşılmaktadır. Elde edilen bulgular da bu çerçevede yorumlanmıştır.

1.3. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında toplanan veriler SPSS 15 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analizlerin değerlendirilmesinde p değeri anlamlılık düzeyi olarak $p \leq .05$ kabul edilmiştir. Öğrenmeye ilişkin tutumların cinsiyete göre farklılaşması bağımsız gruplar T-Testi kullanılarak analiz edilmiştir, öğrenmeye ilişkin tutumların sınıf düzeyi ve BİLSEM grubunda farklılaşması Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılarak analiz edilmiştir.

2. BULGULAR

Araştırma sonucunda elde edilen bulguları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 2: Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeğine Ait Tanımlayıcı İstatistik ve T-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	N	\bar{X}	Ss	S. Hata Shx
Öğrenmenin Doğası	150	3,63	,67	,054
Öğrenmeye ilişkin Kaygılar	150	2,93	,49	,040
Öğrenmeye İlişkin Beklentiler	150	3,82	,56	,046
Öğrenmeye Açıklık	150	3,15	,35	,028
Öğrenmeye İlişkin Tutum Toplam Puanı	150	3,31	,28	,023

Tablo 2’de verilen değerler incelendiğinde; en düşük ortalamanın öğrenmeye ilişkin kaygılar alt boyutunda, en yüksek ortalamanın ise öğrenmeye ilişkin beklentiler alt boyutunda olduğu görülmektedir.

Araştırmada ele alınan öğrenmeye ilişkin tutumlar değişkeninin normal dağılımı ile ilgili fikir sahibi olunması için basıklık ve çarpıklık değerleri değerlendirilmiştir. Öğrenmeye ilişkin tutumlara ait basıklık ve çarpıklık değerleri Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği Alt Boyutlarına Ait Basıklık ve Çarpıklık Değerleri

Alt Boyutlar	N	Çarpıklık	Basıklık
Öğrenmenin Doğası	150	-,529	-,372
Öğrenmeye ilişkin Kaygılar	150	,674	,868
Öğrenmeye İlişkin Beklentiler	150	-,472	-,498
Öğrenmeye Açıklık	150	-,337	2,037
Öğrenmeye İlişkin Tutum Toplam	150	-,098	-,236

Tablo 3'te verilen değerler incelendiğinde, öğrenmeye ilişkin tutumlar ölçeği alt boyutlarına ait basıklık ve çarpıklık değerlerinin normal dağılım kriterleri aralığında olduğu, dolayısıyla verinin normal bir dağılım gösterdiği ifade edilebilir. "Normal dağılımın sağlanmasında, çarpıklık değerinin ikiden, basıklık değerinin ise yediden küçük olması gerekmektedir" (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2012).

Öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında ve alt boyutlarında cinsiyete göre farklılaşmanın olup olmadığını değerlendirmek için bağımsız gruplar T-Testi uygulanmış ve analiz sonuçları Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4: Öğrencilerin Öğrenmeye İlişkin Tutumlarının Cinsiyete Göre Bağımsız Gruplar T-Testi Analizi Sonuçları

Alt Ölçekler	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	t
Öğrenmenin Doğası	Erkek	74	3,51	,67	,28
	Kız	76	3,75	,64	
Öğrenmeye ilişkin Kaygılar	Erkek	74	2,96	,52	,54
	Kız	76	2,89	,46	
Öğrenmeye İlişkin Beklentiler	Erkek	74	3,75	,60	,83
	Kız	76	3,89	,52	
Öğrenmeye Açıklık	Erkek	74	3,16	,36	,26
	Kız	76	3,15	,34	
Öğrenmeye İlişkin Tutum Toplam Puan	Erkek	74	3,29	,31	,29
	Kız	76	3,34	,24	

*p≤.05

Tablo 4'te verilen analiz sonuçları incelendiğinde öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarının ve alt boyutlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Buna göre öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarının her iki cinsiyette de birbirine yakın olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarının ve alt boyutlarının sınıf düzeyine göre farklılaşp farklılaşmadığını ölçmek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır.

Varyans analizi yapılmadan önce verinin homojenliği değerlendirilmiş ve analiz edilen verinin homojen olduğu görülmüştür. Analiz Sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: Tek Yönlü Varyans Analizi Uygulanan Veri İçin Homojenlik Testi

Alt Boyutlar	Levene Testi	Sd1	Sd2	p
Öğrenmenin Doğası	1,757	5	144	,77
Öğrenmeye ilişkin Kaygılar	,503	5	144	,88
Öğrenmeye İlişkin Beklentiler	,353	5	144	,29
Öğrenmeye Açıklık	1,235	5	144	,12
Öğrenmeye İlişkin Tutum Toplam Puan	2,024	5	144	,79

Tablo 5’te verilen sonuçlar incelendiğinde tüm değerlerin 0.05 anlamlılık düzeyinin üzerinde olduğu, dolayısıyla verilerin homojen olduğu görülmektedir.

Bu veriler eşliğinde diğer analiz çalışmalarına geçilmiş ve öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarının sınıf düzeyine göre tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 6’da verilmiştir:

Tablo 6: Öğrencilerin Öğrenmeye İlişkin Tutumlarının Sınıf Düzeyine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>n, X ve SS Değerleri</i>			<i>ANOVA Sonuçları</i>							
	Sınıf Düzeyi	n	\bar{X}	SS	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort	F	p
Öğrenmenin Doğası	2. Sınıf	22	3,9	0,68	G. Arası	3,43	5		1,55	0,17
	3. Sınıf	50	3,64	0,65	G. İçi	63,49	144	0,68		
	4. Sınıf	43	3,43	0,67	Toplam	66,92	149	0,44		
	5. Sınıf	19	3,65	0,55						
	6. Sınıf	4	3,71	0,91						
	7. Sınıf	12	3,75	0,7						
	Total	150	3,63	0,67						
Öğrenmeye İlişkin Kaygılar	2. Sınıf	22	2,83	0,46	G. Arası	0,53	5	0,1	0,43	0,82
	3. Sınıf	50	2,96	0,55	G. İçi	35,81	144	0,24		
	4. Sınıf	43	2,91	0,47	Toplam	36,35	149			
	5. Sınıf	19	2,89	0,41						
	6. Sınıf	4	2,9	0,39						
	7. Sınıf	12	3,07	0,53						
	Total	150	2,93	0,49						
Öğrenmeye İlişkin Beklentiler	2. Sınıf	22	3,92	0,52	G. Arası	1,01	5	0,2	0,62	0,68
	3. Sınıf	50	3,8	0,59	G. İçi	46,63	144	0,32		
	4. Sınıf	43	3,88	0,51	Toplam	47,64	149			
	5. Sınıf	19	3,66	0,53						
	6. Sınıf	4	3,94	0,59						
	7. Sınıf	12	3,74	0,74						
	Total	150	3,82	0,56						
Öğrenmeye İlişkin Açıklık	2. Sınıf	22	3,12	0,21	G. Arası	1,89	5	0,37	3,23	0,008*
	3. Sınıf	50	3,22	0,34	G. İçi	16,88	144	0,11		
	4. Sınıf	43	3,02	0,38	Toplam	18,77	149			
	5. Sınıf	19	3,12	0,41						
	6. Sınıf	4	3,22	0,11						
	7. Sınıf	12	3,42	0,25						
	Total	150	3,15	0,35						
Öğrenmeye İlişkin Tutum Toplam Puan	2. Sınıf	22	3,34	0,22	G. Arası	0,45	5	0,0904	1,12	0,35
	3. Sınıf	50	3,34	0,32	G. İçi	11,59	144	0,0805		
	4. Sınıf	43	3,25	0,24	Toplam	12,04	149			
	5. Sınıf	19	3,26	0,31						
	6. Sınıf	4	3,36	0,19						
	7. Sınıf	12	3,43	0,29						
	Total	150	3,31	0,28						

*p≤.05

Tablo 6’da verilen analiz sonuçları değerlendirildiğinde, öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarının sınıf düzeyine göre öğrenmenin doğası, öğrenmeye ilişkin kaygılar, öğrenmeye ilişkin beklentiler alt boyutlarında ve öğrenmeye ilişkin tutum toplam puanında farklılaşmadığı görülmektedir. Ancak öğrencilerin öğrenmeye açıklık alt boyutunda sınıf düzeyinde anlamlı bir farklılaşma bulunmuştur. Bu farkın hangi sınıfa giden öğrenciler arasında olduğunu belirlemek için yapılan Scheffe testi sonuçları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7: Öğrencilerin Öğrenmeye İlişkin Tutumlarının Öğrenmeye Açıklık Alt Boyutunda Sınıf Düzeyine Göre Puanlarının Ortalamaları Arasındaki Fark (Scheffe Testi)

Sınıf Düzeyleri	X	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	5.Sınıf	6.Sınıf	7.Sınıf
2. Sınıf	3,90						
3. Sınıf	3,64						
4. Sınıf	3,43						*
5. Sınıf	3,65						
6. Sınıf	3,71						
7. Sınıf	3,75			*			

Tablo 7 incelendiğinde, öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutumların öğrenmeye açıklık alt boyutundaki puanları incelendiğinde 4. sınıfa giden öğrenciler ile 7. sınıfa giden öğrencilerin ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu sonuçlara göre 7. sınıfa giden öğrencilerin 4. sınıfa giden öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha fazla öğrenmeye açık oldukları söylenebilir.

Öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarının BİLSEM gruplarına göre farklılaşması tek yönlü varyans analizi ile test edilmiştir. Ancak analiz adımlarına geçilmeden önce verinin homojenliği değerlendirilmiş ve analiz edilen veriler homojen bir dağılım göstermiştir. Analiz Sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8: Tek Yönlü Varyans Analizi Uygulanan Veri İçin Homojenlik Testi

Alt Boyutlar	Levene Testi	Sd1	Sd2	p
Öğrenmenin Doğası	1,942	5	144	,13
Öğrenmeye ilişkin Kaygılar	,551	5	144	,73
Öğrenmeye İlişkin Beklentiler	1,361	5	144	,19
Öğrenmeye Açıklık	1,615	5	144	,16
Öğrenmeye İlişkin Tutum Toplam Puanı	,574	5	144	,72

Tablo 8’de verilen sonuçlar incelendiğinde tüm değerlerin 0,05 anlamlılık düzeyinin üzerinde olduğu, dolayısıyla verilerin homojen olduğu görülmektedir.

Tablo 9: Öğrencilerin Öğrenmeye İlişkin Tutumlarının BİLSEM Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>n, X ve SS Değerleri</i>		<i>ANOVA Sonuçları</i>								
	Sınıf Düzeyi	<i>n</i>	\bar{X}	SS	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort	F	<i>p</i>
Öğrenmenin Doğası	Destek 1	31	3,85	0,56	G. Arası	4,07	5	0,81	1,87	0,1
	Destek 2	48	3,48	0,66	G. İçi	62,86	144	0,44		
	BYF 1	19	3,42	0,84	Toplam	66,93	149			
	BYF 2	8	3,87	0,68						
	Resim	36	3,67	0,55						
	Müzik	8	3,77	0,95						
	Total	150	3,64	0,67						
Öğrenmeye İlişkin Kaygılar	Destek 1	31	2,93	0,42	G. Arası	1,48	5	0,30	1,22	0,3
	Destek 2	48	2,87	0,50	G. İçi	34,88	144	0,24		
	BYF 1	19	3,07	0,52	Toplam	36,35	149			
	BYF 2	8	3,11	0,41						
	Resim	36	2,97	0,55						
	Müzik	8	2,64	0,44						
	Total	150	2,93	0,49						
Öğrenmeye İlişkin Beklentiler	Destek 1	31	3,98	0,41	G. Arası	2,05	5	0,41	1,29	0,26
	Destek 2	48	3,70	0,62	G. İçi	45,59	144	0,32		
	BYF 1	19	3,90	0,47	Toplam	47,64	149			
	BYF 2	8	3,96	0,76						
	Resim	36	3,76	0,56						
	Müzik	8	3,97	0,72						
	Total	150	3,83	0,57						
Öğrenmeye Açıklık	Destek 1	31	3,20	0,28	G. Arası	1,09	5	0,22	1,77	0,12
	Destek 2	48	3,10	0,37	G. İçi	17,69	144	0,12		
	BYF 1	19	3,07	0,36	Toplam	18,78	149			
	BYF 2	8	3,45	0,25						
	Resim	36	3,18	0,41						
	Müzik	8	3,14	0,16						
	Total	150	3,16	0,36						
Öğrenmeye İlişkin Tutum Toplam Puanı	Destek 1	31	3,40	0,23	G. Arası	1,96	5	0,19	2,49	0,06
	Destek 2	48	3,23	0,31	G. İçi	11,09	144	0,08		
	BYF 1	19	3,32	0,27	Toplam	13,05	149			
	BYF 2	8	3,53	0,33						
	Resim	36	3,33	0,26						
	Müzik	8	3,28	0,26						
	Total	150	3,32	0,28						

Tablo 9’da verilen analiz sonuçları değerlendirildiğinde, öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarının BİLSEM’de öğrenim gördükleri gruplara göre farklılaşmadığı görülmektedir. Buna göre öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarının BİLSEM gruplarında bağımsız olarak benzer oldukları ifade edilebilir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmanın bulguları, BİLSEM öğrencilerinin öğrenmeye tutumlarının genelde olumlu olduğunu göstermektedir. Alt boyutlar olarak incelendiğinde ise öğrenmeye yönelik beklentilerin yüksek, öğrenmeye yönelik kaygılarının ise düşük olduğu söylenebilir.

BİLSEM öğrencilerinin öğrenmeye yönelik tutumlarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koyan çözümlemede, kız ve erkek BİLSEM öğrencileri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ancak ortalamalar değerlendirildiğinde kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre öğrenmeye yönelik tutumlarının daha yüksek olduğu söylenebilir. Bu durum Gözeten'in (2016) üstün ve normal zekâlı öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarını karşılaştırdığı araştırmada çıkan sonuçlarla örtüşmektedir.

Öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutumunun sınıf düzeyi değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koyan çözümlemede, öğrenmenin doğası, öğrenmeye ilişkin kaygılar, öğrenmeye ilişkin beklentiler alt boyutlarında ve öğrenmeye ilişkin tutum toplam puanında farklılaşmadığı görülmektedir. Ancak öğrencilerin öğrenmeye açıklık alt boyutunda 4. sınıfa giden BİLSEM öğrencileri ile 7. sınıfa giden BİLSEM öğrencileri arasında anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ortalamalar dikkate alınarak inceleme yapıldığında 7. sınıfa giden BİLSEM öğrencilerinin 4. sınıfa giden öğrencilerine oranla öğrenmeye daha açık oldukları söylenebilir.

Öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutumunun BİLSEM grupları değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koyan çözümlemede, BİLSEM grupları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ayrıca BİLSEM'e devam eden öğrenciler arasında genel yetenekten tanımlanan öğrenciler ile resim ya da müzik alanından tanımlanan öğrenciler arasında da öğrenmeye yönelik tutumlarında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu durum, Okur ve Özsoy'un (2013), Bartın BİLSEM öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik tutumlarını ölçtüğü araştırma ile benzerlik göstermektedir. BİLSEM öğrencilerinin grubu değiştikçe bir derse yada öğrenmeye yönelik tutumlarının değişmediği söylenebilir.

Ortalamalar dikkate alınarak bir yorumlama yapılacak olursa öğrenmenin doğası alt boyutunda en yüksek ortalamasının BYF 2 programına devam eden öğrencilere ait olduğu görülmektedir. Öğrenmeye ilişkin kaygılar alt boyutunun ortalaması diğer bütün alt boyutların ortalamasından ve öğrenmeye yönelik tutum toplam ortalamasından düşüktür. Bu durumda BİLSEM öğrencilerinin öğrenmeye yönelik kaygılarının düşük olduğu söylenebilir.

Öğrenmeye yönelik beklentiler alt boyutunda en yüksek ortalamasının Destek 1 öğrencilerine ait olduğu görülmektedir. Bu durum BİLSEM'e yeni başlayan öğrencilerin öğrenmeye yönelik beklentilerinin yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir. Genel olarak bakıldığında ise, öğrenmeye yönelik beklentiler alt boyutunun ortalaması diğer bütün alt boyutların ortalamasından ve öğrenmeye yönelik tutum toplam ortalamasından daha yüksektir. Böylece BİLSEM öğrencilerinin öğrenmeye yönelik beklentilerinin yüksek olduğu söylenebilir.

Öğrenmeye açıklık alt boyutunda en yüksek ortalamasının BYF 2, en düşük ortalamasının ise BYF 1 öğrencilerine ait olduğu görülmektedir. Bu durum BİLSEM öğrencilerinin öğrenmeye açıklık alt boyutunda bulunduğu gruba göre bir farklılaşma olmadığını göstermektedir.

BİLSEM öğrencilerinin ülkemizin geleceğinde önemli roller üstlenecekleri düşünülmektedir. Ülkemizin gelişip ilerlemesinde üstün yetenekli ve iyi eğitim almış gençler büyük katkılar sağlayabilir. Gelecekte, birçok alanda ülkemize hizmet edecek olan bu öğrencilerin öğrenmeye yönelik olumlu bir tutum içinde olmaları çok önemlidir. Hangi alanda çalışmak isterlerse istesinler öğrenmeye yönelik olumlu ve yüksek tutumları yollarını aydınlatacaktır. Özel yeteneklere ve özel ihtiyaçlara sahip bu öğrencilerin, öğrenmeye yönelik tutumlarını yüksek tutacak ve öğrenmeye yönelik beklentilerini karşılayabilecek eğitim ortamları hem BİLSEM'ler de hem de devam ettikleri okullarında sağlanmalıdır. BİLSEM'ler de görev yapan öğretmenler ders etkinliklerini öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutumlarını dikkate alarak düzenlemelidir.

KAYNAKÇA

CEYLAN, Ö., ERMIŞ, G., YILDIZ, G. (2018). Özel Yetenekli Öğrencilerin Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Matematik (STEM) Eğitimine Yönelik Tutumları, International Congress on Giftedand Talented Education, (2018), 64-75

ÇOKLUK, Ö., ŞEKERCİOĞLU, G. ve BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2012). Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik: SPSS ve LISREL Uygulamaları. Pegem Akademi.

GÖZETEN, S. (2016). Üstün Ve Normal Zekâlı Öğrencilerin Öğrenmeye İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması. Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

KAHYAOĞLU, M., PESEN, A. (2013). Üstün Yetenekli Öğrencilerin Fen ve Teknolojiye Yönelik Tutumları, Öğrenme ve Motivasyon Stilleri Arasındaki İlişki, Türk Üstün Zekâ ve Eğitim Dergisi (2013), Cilt 3, Sayı 1, 38-49

KARA, A. (2010). Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. Electronic Journal of Social Sciences, 9 (32).

MEB Yönergesi, (2018). Bilim Ve Sanat Merkezleri Öğrenci Tanılama ve Yerleştirme Kılavuzu 2018-2019.https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_11/09171525_2018-2019_BYLSEM_YRENCY_TANILAMA_VE_YERLEYTYRME_KILAVUZU.pdf, 07.04.2019 tarihinde erişilmiştir.

MEB Yönergesi, (2016). 2016 Yılı Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi Yayınılandı , T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Bilim Ve Sanat Merkezleri Yönergesi, https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_10/07031350_BILSEM_yonergesi.pdf, 07.04.2019 tarihinde erişilmiştir.

OKUR, A., ÖZSOY, Y. (2013). Üstün Zekâlı Öğrencilerin Türkçe Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Bartın BİLSEM Örneği, Eğitimde Kuram ve Uygulama, Makaleler 2013, 9(3): 254-264

SELÇUK, Z. (1999). Gelişim ve Öğrenme: Eğitim Psikolojisi Ankara: Nobel Yayınevi

TOPSES, G. (2006). Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi. Ankara: Nobel Yayınevi

YILMAZ, M. (2009). Öğrenme ve Bilgi İlişkisi. GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 29, Sayı 1 (2009) 173-191